

§84

Genomförande av statligt stöd för sänkta priser på 30 dagars periodbiljetter (RS/481/2026)

Sammanfattning

Regeringen har aviserat ett nytt statligt stöd som innebär att regionala kollektivtrafikmyndigheter kan få ersättning för att halvera priset på månadskort eller motsvarande 30 dagars periodbiljetter, inklusive rabatterade produkter, under perioden 1 juli–1 december 2026. Förordningen som ska reglera villkoren är ännu inte beslutad och flera praktiska delar kopplade till stödet är inte kommunicerade. Region Jämtland Härjedalen behöver därför fatta ett beslut, under förutsättning att riksdagen beslutar enligt regeringens förslag, och samtidigt behålla handlingsutrymme att anpassa genomförandet när detaljerna är kända.

Regeringen har meddelat att stödet ska sökas i efterhand och att det kommer att omfatta både ordinarie och rabatterade periodbiljetter. Vid möten med landets regionala kollektivtrafikmyndigheter och i områdets egen utredning har flera frågor lyfts, bland annat hur ersättningsmodellen kommer att utformas, om de avsatta medlen kommer att räcka, hur stor överflyttningen från enkelbiljetter och klippbiljetter till periodbiljetter kan bli och hur detta påverkar intäkterna. Det finns även osäkerheter kring hur risken för bunkring ska hanteras om aktiveringstider inte begränsas, samt hur kapacitet, trängsel och trygghetsarbete kan påverkas vid ett ökat resande.

Område kollektivtrafik har analyserat nuvarande köpvillkor. I dag gäller bland annat att biljetter måste aktiveras inom 180 dagar från inköp, att periodbiljetter kan överlåtas innan aktivering och lånas ut efter aktivering, samt att rabattsatserna är fasta för ungdomar, studenter, seniorer och förmånstagare. Dessa villkor måste justeras inför införandet av den statliga rabatten, särskilt avseende aktiveringstider. Syftet är att säkerställa korrekt användning av rabatten och att förhindra bunkring av rabatterade biljetter för användning efter årsskiftet.

Utöver detta behöver två särskilda frågor hanteras. Den första gäller Norrtåg, där Norrtåg som organisation inte själva kan ansöka om stöd för sålda periodbiljetter, vilket innebär att ansökan och förmedling av stödet behöver ske genom respektive kollektivtrafikmyndighet i norrlandslänen. Detta för att säkerställa att alla länets invånare och kollektivtrafikresenärer får ta del av stödet.

Den andra frågan gäller Norrlandsresan, ett biljettsamarbete mellan de fyra nordligaste länen som omfattar enkelbiljetter, 10 resorsbiljetter och periodbiljetter. För att säkerställa en enhetlig hantering i hela Norrlandssamarbetet behöver denna periodbiljett inkluderas i

prissänkningen, under förutsättning att övriga tre län fattar likalydande beslut.

För att säkerställa att reformen kan införas den 1 juli föreslår förvaltningen därför att nämnden fattar beslut om att genomföra reformen under förutsättning att den kommande förordningen inte avviker från de huvudsakliga förutsättningar som presenterats av regeringen. Eventuella mindre justeringar av praktisk eller administrativ karaktär hanteras därefter inom förvaltningens delegation.

Ärendet behandlades av kollektivtrafiknämnden 2026-06-10 § 40 som beslutade för egen del:

1. Regiondirektören får i uppdrag att verkställa justeringarna i fullmäktiges beslut och återkomma till nämnden om ytterligare beslut krävs när förordningens detaljer är kända.
2. En första utvärdering ska redovisas till nämnden i oktober om hur många månadskort till rabatt som har sålts och aktiverats jämfört med perioden innan rabatten infördes.

Regionstyrelsen behandlade ärendet 2026-06-15 § 113 och tillstyrker kollektivtrafiknämndens förslag till fullmäktige.

Förslag till beslut

Kollektivtrafiknämnden föreslår regionfullmäktige

1. Region Jämtland Härjedalen sänker priset på 30 dagars periodbiljetter i kollektivtrafiken med 50 procent under perioden 1 juli–1 december 2026 under förutsättning att riksdagen beslutar enligt regeringens förslag.
2. Region Jämtland Härjedalen ansöker om statliga medel för att täcka kostnaderna för de sänkta priserna enligt riktlinjerna i den kommande förordningen.
3. Kollektivtrafiknämnden får i uppdrag, under förutsättning att riksdagen beslutar enligt regeringens förslag, att genomföra de justeringar i köpvillkor, biljettsystem och kommunikation som krävs inför införandet av den statliga rabatten den 1 juli. Detta omfattar ändrade aktiveringstider från 180 dagar till 30 dagar för de rabatterade periodbiljetterna, i syfte att säkerställa korrekt användning av rabatten och förhindra bunkring av biljetter för användning efter årsskiftet.
4. Kollektivtrafiknämnden får i uppdrag att bistå Norrtåg vid ansökan om stöd för periodbiljetter i Jämtland i enlighet med de riktlinjer som regeringen presenterat och den kommande förordningen.
5. 30 dagars periodbiljett Norrlandsresan inkluderas i prissänkningen i enlighet med de

riktlinjer som regeringen presenterat och i enlighet med den kommande förordningen, under förutsättning att likalydande beslut fattas av övriga tre län inom Norrlandssamarbetet.

Yrkanden

Jenny Sellsve (S) föredrar ärendet och yrkar bifall till kollektivtrafiknämndens förslag.

Conny Wahlström (MP) och Robert Hamberg (M) yrkar bifall till kollektivtrafiknämndens förslag.

Beslut

1. Region Jämtland Härjedalen sänker priset på 30 dagars periodbiljetter i kollektivtrafiken med 50 procent under perioden 1 juli–1 december 2026 under förutsättning att riksdagen beslutar enligt regeringens förslag.
2. Region Jämtland Härjedalen ansöker om statliga medel för att täcka kostnaderna för de sänkta priserna enligt riktlinjerna i den kommande förordningen.
3. Kollektivtrafiknämnden får i uppdrag, under förutsättning att riksdagen beslutar enligt regeringens förslag, att genomföra de justeringar i köpvillkor, biljettsystem och kommunikation som krävs inför införandet av den statliga rabatten den 1 juli. Detta omfattar ändrade aktiveringstider från 180 dagar till 30 dagar för de rabatterade periodbiljetterna, i syfte att säkerställa korrekt användning av rabatten och förhindra bunkring av biljetter för användning efter årsskiftet.
4. Kollektivtrafiknämnden får i uppdrag att bistå Norrtåg vid ansökan om stöd för periodbiljetter i Jämtland i enlighet med de riktlinjer som regeringen presenterat och den kommande förordningen.
5. 30 dagars periodbiljett Norrlandsresan inkluderas i prissänkningen i enlighet med de riktlinjer som regeringen presenterat och i enlighet med den kommande förordningen, under förutsättning att likalydande beslut fattas av övriga tre län inom Norrlandssamarbetet.

Expedieras till

Mattias Johansson, områdeschef kollektivtrafik
Henrik Jansson, enhetschef Område kollektivtrafik
Ulrika Fernström, enhetschef Område kollektivtrafik

Beslutsunderlag

- §40 Kollektivtrafiknämnden Genomförande av statligt stöd för sänkta priser på 30 dagars periodbiljetter
- Information till RKM om nytt stöd

- §113 Regionstyrelsen Genomförande av statligt stöd för sänkta priser på 30 dagars periodbiljetter